



Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)

της 19ης Σεπτεμβρίου 2013*

«Κοινωνική ασφάλιση — Κανονισμός (ΕΟΚ) 1408/71 — Συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας — Ελβετοί υπήκοοι που κατοικούν στην Ελβετία και εργάζονται στο Λουξεμβούργο — Χορήγηση αποζημίωσης γονικής αδειάς — Έννοια της “οικογενειακής παροχής”»

Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-216/12 και C-217/12,

με αντικείμενο αιτήσεις προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Cour de cassation (Λουξεμβούργο) με απόφαση της 26ης Απριλίου 2012, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 8 Μαΐου 2012, στο πλαίσιο της δίκης

Caisse nationale des prestations familiales

κατά

Fjola Hliddal (C-216/12),

Pierre-Louis Bornand (C-217/12),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους T. von Danwitz, πρόεδρο τμήματος, A. Rosas (εισηγητή), E. Juhász, D. Šváby και C. Vajda, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Wathelet

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- το Caisse nationale des prestations familiales, εκπροσωπούμενο από τον M. Thewes, avocat,
- η F. Hliddal και ο P.-L. Bornand, εκπροσωπούμενοι από την C. Erpelding, avocate,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους V. Kreuschitz και D. Martin,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία των άρθρων 1, στοιχείο κα', περίπτωση i, και 4, παράγραφος 1, στοιχείο η', του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1971, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας, όπως τροποποιήθηκε και ενημερώθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 118/97 του Συμβουλίου, της 2ας Δεκεμβρίου 1996 (ΕΕ 1997, L 28, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 1606/98, του Συμβουλίου, της 29ης Ιουνίου 1998 (ΕΕ L 209, σ. 1, στο εξής: κανονισμός 1408/71).
- 2 Οι αιτήσεις αυτές υποβλήθηκαν στο πλαίσιο δύο ενδίκων διαφορών μεταξύ του Caisse nationale des prestations familiales (εθνικό ταμείο οικογενειακών παροχών, στο εξής: CNPF) και, αντιστοίχως, της F. Hliddal και του P.-L. Bornand, κατοίκων Ελβετίας οι οποίοι ασκούν έμμισθη δραστηριότητα στο Λουξεμβούργο, λόγω της αρνήσεως του ταμείου αυτού να τους χορηγήσει αποζημίωση γονικής αδείας.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

- 3 Το άρθρο 1 του κανονισμού 1408/71 δίδει τους ορισμούς που έχουν εφαρμογή στον τομέα που διέπεται από τον κανονισμό αυτόν.
- 4 Το άρθρο 1, στοιχείο κα', του εν λόγω κανονισμού προβλέπει τα εξής:
 - «i) ως “οικογενειακή παροχή” νοείται κάθε παροχή σε είδος ή σε χρήμα, προοριζόμενη να αντισταθμίσει τα οικογενειακά βάρη, στο πλαίσιο των διατάξεων του άρθρου 4, παράγραφος 1, στοιχείο η', με εξαίρεση τα ειδικά επιδόματα τοκετού ή υιοθεσίας που αναφέρονται στο παράρτημα II·
 - ii) ως “οικογενειακό επίδομα” νοείται η περιοδική παροχή σε χρήμα που χορηγείται αποκλειστικά ανάλογα με τον αριθμό και, ενδεχομένως, την ηλικία των μελών της οικογενείας».
- 5 Κατά το άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο η', του ίδιου κανονισμού, ο κανονισμός αυτός ισχύει για όλες τις νομοθεσίες που αφορούν τους σχετικούς με τις οικογενειακές παροχές κλάδους κοινωνικής ασφάλισης.
- 6 Το άρθρο 5 του κανονισμού 1408/71 ορίζει τα εξής:

«Τα κράτη μέλη αναφέρουν στις δηλώσεις που κοινοποιούνται και δημοσιεύονται σύμφωνα με το άρθρο 97, τις νομοθεσίες και τα συστήματα που προβλέπονται στο άρθρο 4, παράγραφοι 1 και 2, τις ειδικές παροχές χωρίς συνεισφορά που προβλέπονται στο άρθρο 4, παράγραφος 2α, τις ελάχιστες παροχές που αναφέρονται στο άρθρο 50, καθώς και τις παροχές που προβλέπονται στα άρθρα 77 και 78.»

- 7 Το άρθρο 13 του προπαρατεθέντος κανονισμού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Γενικοί κανόνες», ορίζει τα εξής:

«1. Με την επιφύλαξη των άρθρων 14γ και 14στ, τα πρόσωπα για τα οποία ισχύει ο παρών κανονισμός υπόκεινται στη νομοθεσία ενός μόνου κράτους μέλους. Η νομοθεσία αυτή προσδιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος τίτλου.

2. Με την επιφύλαξη των άρθρων 14 έως 17:

α) το πρόσωπο που ασκεί μισθωτή δραστηριότητα στο έδαφος κράτους μέλους υπόκειται στη νομοθεσία του κράτους αυτού, ακόμη και αν κατοικεί στο έδαφος άλλου κράτους μέλους ή αν η επιχείρηση ή ο εργοδότης που το απασχολεί έχει την έδρα της ή την κατοικία του στο έδαφος άλλου κράτους μέλους·

[...]».

- 8 Το άρθρο 73 του εν λόγω κανονισμού έχει ως εξής:

«Ο μισθωτός ή μη μισθωτός που υπάγεται στη νομοθεσία κράτους μέλους δικαιούται, για τα μέλη της οικογένειάς του που κατοικούν στο έδαφος άλλου κράτους μέλους, τις οικογενειακές παροχές που προβλέπονται από τη νομοθεσία του πρώτου κράτους, σαν να κατοικούσαν τα μέλη αυτά στο έδαφος του κράτους αυτού, με την επιφύλαξη των διατάξεων του παραρτήματος VI.»

- 9 Η συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της, αφενός, και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, αφετέρου, για την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων, που υπογράφηκε στο Λουξεμβούργο στις 21 Ιουνίου 1999, εγκριθείσα εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας με την απόφαση 2002/309/ΕΕ, Euratom του Συμβουλίου και της Επιτροπής, της 4ης Απριλίου 2002, σχετικά με τη συμφωνία επιστημονικής και τεχνολογικής συνεργασίας (ΕΕ 2002, L 114, σ. 1, στο εξής: Συμφωνία ΕΚ-Ελβετίας), ορίζει στο άρθρο της 8 τα εξής:

«Τα συμβαλλόμενα μέρη ρυθμίζουν, σύμφωνα με το παράρτημα II, τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης με στόχο να εξασφαλίσουν ιδίως:

α) την ισότητα μεταχείρισης,

β) τον καθορισμό της εφαρμοστέας νομοθεσίας,

γ) τον συνυπολογισμό όλων των περιόδων που λαμβάνονται υπόψη από τις διάφορες εθνικές νομοθεσίες, για την κτήση και τη διατήρηση του δικαιώματος προς λήψη παροχής, όπως και για τον υπολογισμό του ύψους αυτών,

δ) την καταβολή των παροχών στα πρόσωπα που διαμένουν στην επικράτεια των συμβαλλομένων μερών,

ε) τη διοικητική αλληλοβοήθεια και συνεργασία μεταξύ των αρχών και των θεσμικών οργάνων.»

- 10 Το παράρτημα II της συμφωνίας ΕΚ-Ελβετίας, το οποίο αφορά τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης, προβλέπει στο άρθρο του 1 τα εξής:

«1. Τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνούν να εφαρμόζουν μεταξύ τους, στον τομέα του συντονισμού των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης, τις κοινοτικές πράξεις στις οποίες γίνεται αναφορά [όπως ίσχυαν κατά τον χρόνο υπογραφής της Συμφωνίας] και όπως αυτές τροποποιήθηκαν από το τμήμα Α του παρόντος παραρτήματος ή από αντίστοιχους κανόνες.

2. Ο όρος “κράτος(η) μέλος(η)” που εμφανίζεται στις πράξεις στις οποίες γίνεται αναφορά στο τμήμα Α του παρόντος παραρτήματος θεωρείται ότι υποδηλώνει, εκτός από τα κράτη που καλύπτονται από τις εν λόγω κοινοτικές πράξεις, και την Ελβετία.»

- 11 Το τμήμα Α του εν λόγω παραρτήματος παραπέμπει ιδίως στον κανονισμό 1408/71.
- 12 Υπενθυμίζεται ότι ο κανονισμός 1408/71 αντικαταστάθηκε από τον κανονισμό (ΕΚ) 883/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας (ΕΕ L 166, σ. 1), ο οποίος άρχισε να ισχύει την 1η Μαΐου 2010, ημερομηνία από την οποία καταργήθηκε ο κανονισμός 1408/71. Το παράρτημα ΙΙ της συμφωνίας ΕΚ-Ελβετίας ενημερώθηκε με την απόφαση αριθ. 1/2012 της Μεικτής Επιτροπής που συστάθηκε βάσει της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της, αφενός, και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, αφετέρου, για την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων, της 31ης Μαρτίου 2012, που αντικαθιστά το παράρτημα ΙΙ της εν λόγω συμφωνίας για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης (ΕΕ L 103, σ. 51), η οποία άρχισε να ισχύει την 1η Απριλίου 2012. Έκτοτε, το παράρτημα ΙΙ της συμφωνίας ΕΚ-Ελβετίας παραπέμπει στον κανονισμό 883/2004. Πάντως, δεδομένου ότι τα πραγματικά περιστατικά των διαφορών της κύριας δίκης είναι προγενέστερα της ημερομηνίας ενάρξεως ισχύος της αποφάσεως αυτής, ο κανονισμός 1408/71 εξακολουθεί να έχει εφαρμογή *ratione temporis* στις διαφορές της κύριας δίκης, τούτο δε λόγω του ότι, αφενός, κατά το άρθρο 90, παράγραφος 1, του κανονισμού 883/2004, ο κανονισμός 1408/71 παραμένει σε ισχύ και συνεχίζει να παράγει έννομα αποτελέσματα, όσον αφορά, μεταξύ άλλων τη Συμφωνία ΕΚ-Ελβετίας, έως ότου τροποποιηθεί η συμφωνία αυτή, και λόγω του ότι, αφετέρου, το παράρτημα ΙΙ, τμήμα Α, σημείο 3, της συμφωνίας ΕΚ-Ελβετίας όπως έχει τροποποιηθεί, εξακολουθεί να παραπέμπει στον κανονισμό 1408/71 «όταν πρόκειται για περιπτώσεις που αφορούν το παρελθόν».

Το λουξεμβουργιανό δίκαιο

- 13 Το άρθρο L. 234-43, παράγραφος 1, του κώδικα εργασίας προβλέπει τα εξής:

«Θεσπίζεται ειδική άδεια, καλούμενη “γονική άδεια”, χορηγούμενη λόγω της γεννήσεως ή της υιοθεσίας ενός ή πλειόνων τέκνων για τα οποία καταβάλλονται οικογενειακές παροχές και τα οποία πληρούν, όσον αφορά το πρόσωπο που ζητεί γονική άδεια, τις προϋποθέσεις του άρθρου 2, εδάφια 2 και 3, του τροποποιημένου νόμου της 19ης Ιουνίου 1985, περί των οικογενειακών παροχών και περί συστάσεως του εθνικού ταμείου οικογενειακών παροχών, μέχρις ότου τα τέκνα αυτά συμπληρώσουν το πέμπτο έτος της ηλικίας τους.

Μπορεί να ζητήσει γονική άδεια κάθε πρόσωπο, στο εξής καλούμενο “γονέας”, εφόσον:

- είναι κάτοικος Λουξεμβούργου και διαμένει εκεί συνεχώς ή εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των κοινοτικών κανονισμών·
- απασχολείται νομίμως σε τόπο εργασίας ευρισκόμενο στην επικράτεια του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου κατά τον χρόνο της γεννήσεως των τέκνων ή της αναδοχής των παιδιών προς υιοθεσία, καθώς και χωρίς διακοπή επί δώδεκα τουλάχιστον συναπτούς μήνες αμέσως πριν την έναρξη της γονικής αδειας, στον ίδιο εργοδότη ο οποίος είναι νομίμως εγκατεστημένος στο Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, με σύμβαση εργασίας ή μαθητείας, για μηνιαία διάρκεια εργασίας τουλάχιστον ίση προς το ήμισυ της κανονικής διάρκειας εργασίας που ισχύει για την επιχείρηση βάσει του νόμου ή της συλλογικής συμβάσεως εργασίας και έχει συνάψει τέτοια σύμβαση εργασίας η οποία ισχύει καθ’ όλη τη διάρκεια της γονικής αδειας·
- είναι υποχρεωτικώς ασφαλισμένος κατά τρόπο συνεχή στο πλαίσιο μιας από τις εν λόγω συμβάσεις, κατ’ εφαρμογήν του άρθρου 1, εδάφιο 1, σημεία 1, 2, και 10 του κώδικα κοινωνικών ασφαλίσεων·

- ανατρέφει στην οικία του το οικείο τέκνο ή τα οικεία τέκνα από τη γέννηση ή από την αναδοχή προς υιοθεσία, όσον αφορά τη γονική άδεια του άρθρου L. 234-45, παράγραφος 3, και τουλάχιστον από την ημερομηνία που προβλέπει το άρθρο L. 234-46, παράγραφος 2, για την κοινοποίηση της αιτήσεως, όσον αφορά τη γονική άδεια του άρθρου L. 234-45, παράγραφος 4, και ασχολείται κυρίως με την ανατροφή τους καθ' όλη τη διάρκεια της γονικής αδειάς·
- δεν ασκεί καμία επαγγελματική δραστηριότητα κατά τη διάρκεια της γονικής αδειάς πλήρους ωραρίου ή ασκεί κατά τη διάρκεια της γονικής αδειάς μερικής απασχολήσεως μία ή περισσότερες επαγγελματικές δραστηριότητες με μειωμένο ωράριο, χωρίς η συνολική μηνιαία διάρκεια της πράγματι παρεχόμενης εργασίας, περιλαμβανομένων των ενδεχομένων υπερωριών, να υπερβαίνει το ήμισυ της κανονικής μηνιαίας διάρκειας εργασίας που έχει εφαρμογή σε μια επιχείρηση δυνάμει του νόμου ή της συλλογικής συμβάσεως εργασίας.»

14 Το άρθρο 306 του κώδικα κοινωνικής ασφαλίσεως ορίζει τα εξής:

«(1) Κατά τη διάρκεια της γονικής αδειάς που χορηγείται κατ' εφαρμογήν των άρθρων L. 234- 43 έως L. 234-49 του κώδικα εργασίας, 29bis έως 29septies του τροποποιημένου νόμου της 16ης Απριλίου 1979, περί της υπηρεσιακής καταστάσεως των δημοσίων υπαλλήλων και 30bis έως 30septies του τροποποιημένου νόμου της 24ης Δεκεμβρίου 1985, περί της υπηρεσιακής καταστάσεως των δημοτικών υπαλλήλων, η αμοιβή λόγω εργασίας αντικαθίσταται από κατ' αποκοπήν χρηματική αποζημίωση, καλούμενη στη συνέχεια “αποζημίωση”, η οποία καθορίζεται σε 1 778,31 ευρώ μηνιαίως για την άδεια πλήρους ωραρίου και σε 889,15 ευρώ μηνιαίως για την άδεια μερικής απασχολήσεως. Καταβάλλεται σε μηνιαίες δόσεις καθ' όλη τη διάρκεια της γονικής αδειάς που προβλέπει το παρόν κεφάλαιο.

[...]

(2) Το δικαίωμα αποζημίσεως παρέχεται επίσης στον μη μισθωτό εργαζόμενο κατά τη διάρκεια της γονικής αδειάς, χορηγούμενη λόγω της γεννήσεως ή της υιοθεσίας ενός ή πλειόνων τέκνων για τα οποία καταβάλλονται οικογενειακά επιδόματα και τα οποία πληρούν, όσον αφορά το πρόσωπο που ζητεί γονική άδεια, τις προϋποθέσεις του άρθρου 270, δεύτερο και τρίτο εδάφιο, μέχρις ότου τα τέκνα αυτά συμπληρώσουν τα πέντε έτη, υπό την προϋπόθεση:

- a) είναι κάτοικος Λουξεμβούργου και διαμένει εκεί συνεχώς ή εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των κοινοτικών κανονισμών·
- b) είναι νομίμως εγκατεστημένος στην επικράτεια του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου κατά τον χρόνο της γεννήσεως των τέκνων ή της αναδοχής των παιδιών προς υιοθεσία
- c) είναι υποχρεωτικώς ασφαλισμένος κατά τρόπο συνεχή στο πλαίσιο της απασχολήσεως αυτής, επί δώδεκα τουλάχιστον μήνες αμέσως πριν την έναρξη της γονικής αδειάς, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 1, πρώτο εδάφιο, σημεία 4, 5 και 10, του παρόντος κώδικα·

[...]».

15 Το άρθρο 308 του ίδιου κώδικα ορίζει τα εξής:

«(1) Η αποζημίωση που χορηγείται για την άδεια που ακολουθεί την άδεια μητρότητας ή την άδεια λόγω ανατροφής τέκνου δεν σωρεύεται με το επίδομα ανατροφής τέκνου ή με ίδιας φύσεως παροχή μη λουξεμβουργιανού δικαίου ούτε με παροχή μη λουξεμβουργιανού δικαίου καταβαλλόμενη λόγω γονικής αδειάς, χορηγούμενα για το ίδιο τέκνο ή για τα ίδια τέκνα, εξαιρουμένου του επιδόματος ανατροφής μακράς διαρκείας για ομάδα τριών ή πλέον τέκνων ή για τέκνο με ειδικές ανάγκες ή αντίστοιχης παροχής μη λουξεμβουργιανού δικαίου.

(2) Σε περίπτωση που ο ένας από τους γονείς ζητήσει και δεχθεί, παρά την απαγόρευση της σωρεύσεως και ακόμη και μετά τη διακοπή της καταβολής της αποζημίωσης, παροχή μη λουξεμβουργιανού δικαίου, όπως η περιγραφόμενη στο προηγούμενο εδάφιο, για το διάστημα μέχρι τα δύο έτη της ηλικίας του τέκνου, τα ήδη καταβληθέντα μηνιαία ποσά της αποζημίωσης πρέπει να επιστραφούν. Σε περίπτωση σωρεύσεως με το επίδομα ανατροφής που προβλέπεται στο άρθρο 299, η αποζημίωση που χορηγείται για τη γονική άδεια διατηρείται και το ήδη καταβληθέν ποσό του επιδόματος ανατροφής συμψηφίζεται με τα καταβλητέα στο μέλλον ποσά της αποζημίωσης. Αν δεν είναι δυνατό να συμψηφισθεί, το ανωτέρω ποσό επιστρέφεται.

(3) Ο γονέας ο οποίος έχει τύχει επιδόματος ανατροφής ή ίδιας φύσεως παροχής μη λουξεμβουργιανού δικαίου, δεν έχει πλέον δικαίωμα να τύχει, για το ίδιο τέκνο, της αποζημίωσης που χορηγείται για την άδεια (λαμβανόμενη σε δεύτερο στάδιο) μέχρι τη συμπλήρωση του πέμπτου έτους της ηλικίας του τέκνου.

(4) Η αποζημίωση που χορηγείται για την άδεια που λαμβάνεται (σε δεύτερο στάδιο) μέχρι τη συμπλήρωση του πέμπτου έτους της ηλικίας του τέκνου δεν μπορεί να καταβάλλεται συγχρόνως με το επίδομα ανατροφής ή με ίδιας φύσεως παροχή μη λουξεμβουργιανού δικαίου που έχει ζητηθεί από τον άλλο γονέα για το ίδιο τέκνο ή για τα ίδια τέκνα, εξαιρουμένου του επιδόματος ανατροφής μακράς διάρκειας για ομάδα τριών ή πλέον τέκνων ή για τέκνο με ειδικές ανάγκες ή αντίστοιχης παροχής μη λουξεμβουργιανού δικαίου. Στην περίπτωση που και τα δύο επιδόματα ζητούνται για το ίδιο διάστημα, μόνον η αποζημίωση γονικής αδειάς καταβάλλεται. Το ποσό που αντιστοιχεί στα μηνιαία ποσά του επιδόματος ανατροφής ή της παροχής μη λουξεμβουργιανού δικαίου που έχουν ήδη καταβληθεί σωρευτικώς με την αποζημίωση που χορηγείται για τη γονική άδεια συμψηφίζεται με τα μελλοντικώς καταβλητέα μηνιαία ποσά της αποζημίωσης. Αν δεν είναι δυνατό να συμψηφισθεί, το ανωτέρω ποσό επιστρέφεται.

(5) Σε περίπτωση καταβολής και των δύο παροχών στον ίδιο γονέα για δύο διαφορετικά τέκνα, αναστέλλεται η καταβολή των μηνιαίων ποσών του επιδόματος ανατροφής που έπρεπε να καταβληθούν κατά τη διάρκεια της γονικής αδειάς. Το μηνιαίο ποσό του επιδόματος ίδιας φύσεως που καταβάλλεται στο πλαίσιο μη λουξεμβουργιανού συστήματος αφαιρείται από μηνιαίο ποσό της αποζημίωσης που έχει χορηγηθεί για τη γονική άδεια, μέχρι το ποσό που αντιστοιχεί σε έξι μηνιαία επιδόματα ανά τέκνο. Αν δεν είναι δυνατό να συμψηφισθεί, το ανωτέρω ποσό επιστρέφεται.»

Οι διαφορές της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

- 16 Η F. Hliddal και ο P.-L. Bornand, ελβετικής ιθαγενείας, κατοικούν αμφότεροι στην Ελβετία με τις οικογένειές τους, εργαζόμενοι ως κυβερνήτες αεροσκάφους σε μια επιχείρηση αερομεταφορών στο Λουξεμβούργο.
- 17 Η comité directeur (διευθύνουσα επιτροπή) του CNPF αρνήθηκε να τους χορηγήσει αποζημίωση γονικής αδειάς με την αιτιολογία ότι δεν πληρούσαν τις προϋποθέσεις του άρθρου L. 234-43 του κώδικα εργασίας, κατά το οποίο το πρόσωπο που ζητεί γονική άδεια πρέπει να είναι κάτοικος Λουξεμβούργου και να διαμένει εκεί συνεχώς ή να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των κοινοτικών κανονισμών.
- 18 Επιληφθέν των προσφυγών που άσκησαν η F. Hliddal και ο P.-L. Bornand κατά των αποφάσεων αυτών της διευθύνουσας επιτροπής του CNPF, το conseil arbitral des assurances sociales (διαιτητικό συμβούλιο κοινωνικών ασφαλίσεων) της 17ης Αυγούστου 2010, αναθεώρησε τις αποφάσεις αυτές, έκρινε βάσιμες τις προσφυγές και ανέπεμψε την υπόθεση στο CNPF.
- 19 Αφού το CNPF άσκησε έφεση κατά των εν λόγω αποφάσεων ενώπιον του Conseil supérieur de la sécurité sociale (ανωτάτου συμβουλίου κοινωνικής ασφαλίσεως), το τελευταίο επικύρωσε τις εκκαλούμενες αποφάσεις με αποφάσεις της 16ης Μαρτίου 2011.

- 20 Το CNPF άσκησε αναίρεση κατά των αποφάσεων αυτών ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, προβάλλοντας έξι λόγους αναίρεσεως οι οποίοι απορρίφθηκαν από το δικαστήριο αυτό με τις αποφάσεις του με τις οποίες ζητεί την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως, εξαιρουμένου του έκτου λόγου.
- 21 Ως προς τον έκτο λόγο αναίρεσεως του CNPF ο οποίος αφορά παράβαση, άρνηση εφαρμογής, εσφαλμένη εφαρμογή ή εσφαλμένη ερμηνεία των άρθρων 1, στοιχείο κα', περίπτωση i, και 4, παράγραφος 1, στοιχείο η', του κανονισμού 1408/71, το Cour de cassation επισημαίνει ότι το Conseil supérieur de la sécurité sociale, αφού ανέλυσε τους σκοπούς και τις προϋποθέσεις χορηγήσεως της αποζημιώσεως γονικής αδείας, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι «[...] η αποζημίωση γονικής αδείας έχει κατ' ουσίαν οικογενειακό σκοπό [...]. (Έχει ως) θεμελιώδη αποστολή την αποκατάσταση ή τουλάχιστον τον περιορισμό της οικονομικής ζημίας την οποία συνεπάγεται η προσωρινή εγκατάλειψη μιας επαγγελματικής δραστηριότητας και την αντιστάθμιση των βαρών που συνεπάγεται η συντήρηση, φροντίδα και ανατροφή μικρών παιδιών».
- 22 Κατά το αιτούν δικαστήριο, το Conseil supérieur de la sécurité sociale προσέθεσε ότι «[τ]ο γεγονός ότι η γονική άδεια ενδέχεται επίσης, παρεμπιπτόντως και υπό ιδανικές συνθήκες, να έχει θετικό αποτέλεσμα στην αγορά εργασίας, καθόσον είναι δυνατόν, ενδεχομένως, να ελευθερώσει ορισμένες θέσεις εργασίας που θα μπορούσαν να καταληφθούν από ανέργους ή καθόσον είναι δυνατόν ακόμη, με τη χρονική κατανομή της, [...] να συμβάλει στην καλύτερη κατανομή των καθηκόντων ανατροφής των τέκνων μεταξύ πατέρων και μητέρων, δεν αποδυναμώνει τον πρωτεύοντα σκοπό της».
- 23 Αμφιβάλλοντας ως προς τον χαρακτήρα οικογενειακής παροχής, υπό την έννοια των άρθρων 1, στοιχείο κα', περίπτωση i, και 4, παράγραφος 1, στοιχείο η', του κανονισμού 1408/71, μιας παροχής όπως η αποζημίωση γονικής αδείας την οποία προβλέπει η λουξεμβουργιανή κανονιστική ρύθμιση, το Cour de cassation αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα, το οποίο είναι πανομοιότυπο σε αμφότερες τις υποθέσεις C-216/12 και C-217/12:

«Συνιστά μια παροχή, όπως η αποζημίωση γονικής αδείας την οποία προβλέπουν τα άρθρα 306 έως 308 του code de la sécurité sociale (Κώδικα Κοινωνικής Ασφαλίσεως του Λουξεμβούργου), οικογενειακή παροχή, υπό την έννοια των άρθρων 1, στοιχείο κα', σημείο i, και 4, παράγραφος 1, στοιχείο η', του [κανονισμού 1408/71], όπως [...] έχει εν προκειμένω εφαρμογή σύμφωνα με το παράρτημα II, τμήμα Α, σημείο 1, της [Συμφωνίας ΕΚ-Ελβετίας], για την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων, και της τελικής πράξεως, που υπογράφηκαν στο Λουξεμβούργο στις 21 Ιουνίου 1999;»

- 24 Με διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της 13ης Ιουνίου 2012 διατάχθηκε η συνεκδίκαση των δύο αυτών υποθέσεων.

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

- 25 Με το ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν να διευκρινισθεί αν τα άρθρα 1, στοιχείο κα', περίπτωση i, και 4, παράγραφος 1, στοιχείο η', του κανονισμού 1408/71 έχουν την έννοια ότι αποζημίωση γονικής αδείας, όπως η θεσπισθείσα από τη λουξεμβουργιανή νομοθεσία, συνιστά οικογενειακή παροχή, υπό την έννοια του κανονισμού 1408/71.

Παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν στο Δικαστήριο

- 26 Το CNPF εκτιμά, κυρίως, ότι το Δικαστήριο πρέπει να κηρύξει εαυτό αναρμόδιο προκειμένου να δώσει απάντηση στο ερώτημα που υπέβαλε το αιτούν δικαστήριο, δεδομένου ότι η Συμφωνία ΕΟΚ-Ελβετίας δεν έχει εφαρμογή. Συγκεκριμένα, η γονική άδεια στο Λουξεμβούργο απορρέει από ένα νόμο της 12ης Φεβρουαρίου 1999, ο οποίος έχει ως αντικείμενο τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο της οδηγίας

- 96/34/ΕΚ του Συμβουλίου, της 3ης Ιουνίου 1996, σχετικά με τη συμφωνία-πλαίσιο για τη γονική άδεια, που συνήφθη από την UNICE, τη CEEP και τη CES (ΕΕ L 145, σ. 4). Ένας Ελβετός υπήκοος δεν μπορεί να επικαλεσθεί τις εθνικές νομοθετικές διατάξεις που θεσπίζονται στο πλαίσιο της μεταφοράς της οδηγίας αυτής στο εσωτερικό δίκαιο, δεδομένου ότι ούτε η εν λόγω Συμφωνία ούτε τα παραρτήματά της παραπέμπουν στην προμνησθείσα οδηγία.
- 27 Επικουρικώς, το CNPF εκτιμά ότι η επίμαχη στην κύρια δίκη αποζημίωση γονικής αδειας δεν μπορεί να θεωρηθεί ως παροχή κοινωνικής ασφάλισης. Υπογραμμίζει, συναφώς, ότι η χορήγηση της γονικής αδειας και, ως εκ τούτου, το δικαίωμα αποζημίωσης γονικής αδειας απορρέουν από μια ατομική απόφαση του εργοδότη, εν μέρει εμπίπτουσα στη διακριτική του ευχέρεια, και δεν εξαρτώνται από κατάσταση καθοριζόμενη εκ των προτέρων νομοθετικώς.
- 28 Εξάλλου, η αποζημίωση γονικής αδειας δεν εμπίπτει σε καμία από τις κατηγορίες παροχών που απαριθμούνται στο άρθρο 4, παράγραφος 1, του κανονισμού 1408/71.
- 29 Η εν λόγω αποζημίωση δεν αποτελεί οικογενειακή παροχή, αλλά ομοιάζει περισσότερο, υπό το πρίσμα του κανονισμού 1408/71, με αποζημίωση οικειοθελούς ανεργίας, καταβαλλόμενη κατά τη διάρκεια της γονικής αδειας. Συγκεκριμένα, η επίμαχη στην κύρια δίκη αποζημίωση γονικής αδειας δεν αποτελεί συμπληρωματικό εισόδημα και δεν σκοπεί στην αντιστάθμιση των οικογενειακών βαρών. Αντιθέτως, η αποζημίωση αυτή αποτελεί αποζημίωση απορρέουσα από τη σύμβαση εργασίας ή, τουλάχιστον, εξαρτώμενη από την ύπαρξή της και πρέπει να χαρακτηριστεί ως αντιστάθμιση απολεσθέντος εισοδήματος. Μια τέτοια αποζημίωση ωσαύτως δεν αποτελεί συμπληρωματικό εισόδημα, αλλά αποτελεί το καθεαυτό εισόδημα του προσώπου που τυγχάνει της αποζημίωσης αυτής. Παύει να καταβάλλεται κατά το πέρας της γονικής αδειας, ενώ τα βάρη που συνδέονται με την παρουσία του τέκνου παραμένουν τα ίδια.
- 30 Κατά το CNPF, τα ακόλουθα στοιχεία αντιτίθενται επίσης στον χαρακτηρισμό της επίμαχης στην κύρια δίκη αποζημίωσης γονικής αδειας ως οικογενειακής παροχής, υπό την έννοια του εν λόγω κανονισμού. Η αποζημίωση αυτή είναι δυνατό να καταβάλλεται τόσο στον πατέρα όσο και στη μητέρα για το ίδιο τέκνο, αν αμφότεροι οι γονείς εργάζονται, και το μικτό ποσό της υπερβαίνει τον ελάχιστο μισθό που εισπράττει ένας ανειδίκευτος εργαζόμενος. Επιπλέον, το δικαίωμα γονικής αδειας που προβλέπεται από τη λουξεμβουργιανή κανονιστική ρύθμιση παρέχεται μόνον ατομικώς υπέρ των γονέων, υπό την ιδιότητά τους ως εργαζομένων, και κανένα άλλο μέλος της οικογενείας τους δεν μπορεί να τύχει του δικαιώματος αυτού. Τέλος, το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου δεν έχει προβεί σε δήλωση σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού 1408/71.
- 31 Η F. Hliddal και ο P.-L. Bornand υποστηρίζουν ότι στο υποβληθέν από το αιτούν δικαστήριο ερώτημα πρέπει να δοθεί καταφατική απάντηση.
- 32 Υπογραμμίζουν, κατ' αρχάς, ότι η αποζημίωση γονικής αδειας συνιστά πράγματι παροχή κοινωνικής ασφάλισης. Συγκεκριμένα, χορηγείται ανεξαρτήτως κάθε ατομικής εκτιμήσεως των προσωπικών αναγκών, βάσει μιας νομοθετικώς καθοριζόμενης καταστάσεως, δηλαδή άπαξ το πρόσωπο που τη ζητεί αποδεικνύει ότι τυγχάνει γονικής αδειας. Μολονότι η εκτίμηση των προϋποθέσεων από τις οποίες εξαρτάται η χορήγηση γονικής αδειας εναπόκειται στον εργοδότη, η εκτίμηση των προϋποθέσεων χορηγήσεως της αποζημίωσης γονικής αδειας αποτελεί αποκλειστική αρμοδιότητα του οργανισμού κοινωνικής ασφάλισης που καταβάλλει την αποζημίωση.
- 33 Η αποζημίωση γονικής αδειας αποτελεί επίσης οικογενειακή παροχή, δεδομένου ότι χορηγείται σε έκαστο γονέα ο οποίος έχει συνάψει σύμβαση εργασίας, λόγω της γεννήσεως ή της υιοθεσίας ενός ή πλειόνων τέκνων τα οποία ο γονέας που τυγχάνει της αποζημίωσης πρέπει να αναθρέψει και να διαπαιδαγωγήσει στην οικία του, καθ' όλη τη διάρκεια της γονικής αδειας. Ο άμεσος σκοπός της και το κύριο αποτέλεσμά της είναι η αντιστάθμιση των οικογενειακών βαρών. Συγκεκριμένα, έχει ως σκοπό να επιτρέψει σε έναν από τους γονείς να αφιερωθεί στην ανατροφή ενός μικρού παιδιού, ειδικότερα δε να παράσχει ανταμοιβή για την ανατροφή του τέκνου, να αντισταθμίσει τα λοιπά έξοδα

φροντίδας και ανατροφής και, ενδεχομένως, να μετριάσει τις αρνητικές οικονομικές συνέπειες από την απώλεια εισοδήματος λόγω μη ασκήσεως επαγγελματικής δραστηριότητας. Τέλος, η επιλογή του CNPF ως οργάνου πληρωμής υπογραμμίζει τον οικογενειακό χαρακτήρα της εν λόγω αποζημίωσης.

- 34 Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επισημαίνει, κατ' αρχάς, ότι το ζήτημα αν οι Ελβετοί υπήκοοι υπάγονται στην επίμαχη στην κύρια δίκη λουξεμβουργιανή κανονιστική ρύθμιση δεν υποβλήθηκε από το αιτούν δικαστήριο στην κρίση του Δικαστηρίου, το οποίο συνεπώς δεν καλείται να αποφανθεί επί του ζητήματος αυτού.
- 35 Όσον αφορά το ζήτημα που θέτει το αιτούν δικαστήριο, η Επιτροπή είναι της γνώμης ότι η αποζημίωση γονικής αδείας την οποία προβλέπει η λουξεμβουργιανή κανονιστική ρύθμιση συνιστά παροχή κοινωνικής ασφάλισης και όχι αμοιβή, υπό την έννοια του δικαίου της Ένωσης. Συγκεκριμένα, στον τομέα της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων, η έννοια της αμοιβής προϋποθέτει κατ' αρχήν την ύπαρξη ενεργής σχέσεως εργασίας. Στην περίπτωση που ο εργαζόμενος τελεί σε κατάσταση γονικής αδείας, η σχέση εργασίας αναστέλλεται. Επιπλέον, η χρηματοδότηση της αποζημίωσης γονικής αδείας αντιστοιχεί, εν προκειμένω, στο προϊόν της αυξήσεως της κοινωνικής εισφοράς που επιβάλλεται επί των καυσίμων. Το επιπλέον βαρύνει τον κρατικό προϋπολογισμό. Συνεπώς, η αποζημίωση αυτή δεν καταβάλλεται από τον εργοδότη.
- 36 Επιπλέον, η Επιτροπή είναι της γνώμης ότι πρόκειται περί οικογενειακής παροχής, υπό την έννοια των άρθρων 1, στοιχείο κα', περίπτωση i, και 4, παράγραφος 1, στοιχείο η', του κανονισμού 1408/71. Συναφώς, η Επιτροπή αναφέρεται, μεταξύ άλλων, στο γεγονός ότι, κατά το άρθρο 308 του κώδικα κοινωνικών ασφαλίσεων, η αποζημίωση γονικής αδείας δεν σωρεύεται με το επίδομα ανατροφής ούτε με αποζημίωση που χορηγείται στο εξωτερικό για γονική άδεια παρασχεθείσα για το ίδιο τέκνο. Τέτοιες διατάξεις περί μη σωρεύσεως είναι χαρακτηριστικές των οικογενειακών παροχών. Επιπλέον, το ποσό της εν λόγω αποζημίωσης είναι ποσό κατ' αποκοπήν, ανεξάρτητο από τον μισθό που εισέπραττε ο οικείος εργαζόμενος.

Απάντηση του Δικαστηρίου

- 37 Κατ' αρχάς, διαπιστώνεται ότι το CNPF αμφισβητεί ότι η Συμφωνία ΕΚ-Ελβετίας έχει εφαρμογή στις διαφορές της κύριας δίκης και, συνεπώς, ότι το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να απαντήσει στο ερώτημα του αιτούντος δικαστηρίου.
- 38 Όπως ορθώς υπογραμμίζει το αιτούν δικαστήριο, η Συμφωνία ΕΚ-Ελβετίας, παραπέμποντας ρητώς στον κανονισμό 1408/71, διευρύνει το προσωπικό πεδίο εφαρμογής του κανονισμού αυτού ώστε να καλύπτει τους Ελβετούς υπηκόους. Με το υποβληθέν ερώτημα, το οποίο σκοπεί στην ερμηνεία του ίδιου αυτού κανονισμού, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινισθεί αν αποζημίωση γονικής αδείας όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη εμπίπτει στο καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής του εν λόγω κανονισμού, οπότε καλύπτεται από την αναφορά στον ίδιο αυτόν κανονισμό την οποία περιέχει η εν λόγω Συμφωνία και μπορεί να ζητηθεί από Ελβετό υπήκοο. Επιπλέον, η έλλειψη αναφοράς της εν λόγω Συμφωνίας στην οδηγία 96/34, στη μεταφορά της οποίας στο εσωτερικό δίκαιο σκοπεί, κατά το CNPF, ο νόμος της 12ης Φεβρουαρίου 1999, περί θεσπίσεως γονικής αδείας και αδείας για οικογενειακούς λόγους, δεν ασκεί, συναφώς, επιρροή στις διαφορές της κύριας δίκης.
- 39 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να απαντήσει στο υποβληθέν ερώτημα.
- 40 Πρέπει, πρώτον, να εξετασθεί αν μια αποζημίωση γονικής αδείας πρέπει να θεωρηθεί ως «αμοιβή», υπό την έννοια του άρθρου 157 ΣΛΕΕ, ή ως «παροχή κοινωνικής ασφάλισης», υπό την έννοια του κανονισμού 1408/71.

- 41 Κατά το άρθρο 157, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, «ως “αμοιβή” νοούνται οι συνήθεις βασικοί ή κατώτατοι μισθοί ή αποδοχές και όλα τα άλλα οφέλη, που παρέχονται άμεσα ή έμμεσα, σε χρήματα ή σε είδος, από τον εργοδότη στον εργαζόμενο, λόγω της σχέσεως εργασίας». Κατά πάγια νομολογία, η εν λόγω έννοια περιλαμβάνει όλα τα οφέλη, παρόντα ή μέλλοντα, εφόσον καταβάλλονται, έστω και εμμέσως, από τον εργοδότη στον εργαζόμενο, λόγω της εργασίας του τελευταίου, ασχέτως του αν κάτι τέτοιο συμβαίνει δυνάμει συμβάσεως εργασίας, νομοθετικών διατάξεων ή οικειοθελώς (βλ. αποφάσεις της 17ης Μαΐου 1990, C-262/88, Barber, Συλλογή 1990, σ. I-1889, σκέψη 12, της 19ης Νοεμβρίου 1998, C-66/96, Høj Pedersen κ.λπ., Συλλογή 1998, σ. I-7327, σκέψη 32, της 30ής Μαρτίου 2000, C-236/98, JämO, Συλλογή 2000, σ. I-2189, σκέψη 39, καθώς και της 30ής Μαρτίου 2004, C-147/02, Alabaster, Συλλογή 2004, σ. I-3101, σκέψη 42).
- 42 Αφενός, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι εργαζόμενος που ασκεί το δικαίωμα για γονική άδεια το οποίο του παρέχει η εθνική νομοθεσία και το οποίο συνεπάγεται την καταβολή από το κράτος επιδόματος για την ανατροφή τέκνου βρίσκεται σε ιδιαίτερη κατάσταση, η οποία δεν μπορεί να εξομοιωθεί με εκείνη ενός άνδρα ή μιας γυναίκας που εργάζεται, αφού χαρακτηριστικό της άδειας αυτής είναι η αναστολή της συμβάσεως εργασίας και, συνακόλουθα, των αντίστοιχων υποχρεώσεων του εργοδότη και του εργαζομένου (βλ. αποφάσεις της 21ης Οκτωβρίου 1999, C-333/97, Lewen, Συλλογή 1999, σ. I-7243, σκέψη 37, και της 16ης Ιουλίου 2009, C-537/07, Gómez-Limón Sánchez-Camacho, Συλλογή 2009, σ. I-6525, σκέψη 57).
- 43 Αφετέρου, δεν προκύπτει από τη δικογραφία ότι η επίμαχη στην κύρια δίκη αποζημίωση καταβάλλεται, έστω και εμμέσως, από τον εργοδότη.
- 44 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η επίμαχη στην κύρια δίκη αποζημίωση δεν συνιστά αμοιβή υπό την έννοια του άρθρου 157 ΣΛΕΕ.
- 45 Δεύτερον, πρέπει να εξεταστεί αν τα κριτήρια που αναπτύχθηκαν από τη νομολογία και επιτρέπουν να χαρακτηριστεί μια παροχή ως «παροχή κοινωνικής ασφαλίσεως», υπό την έννοια του κανονισμού 1408/71, πληρούνται όσον αφορά αποζημίωση γονικής αδειας όπως η προβλεπόμενη στο άρθρο 306 του κώδικα κοινωνικής ασφαλίσεως.
- 46 Κατ' αρχάς, πρέπει να υπογραμμισθεί ότι το γεγονός ότι η Λουξεμβουργιανή Κυβέρνηση δεν δήλωσε, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 5 του κανονισμού 1408/71, την αποζημίωση γονικής αδειας του άρθρου 306 του κώδικα κοινωνικής ασφαλίσεως ως σύστημα το οποίο προβλέπεται στο άρθρο 4, παράγραφοι 1 και 2, του ίδιου κανονισμού δεν μπορεί, αφ' εαυτού, να θεμελιώσει την άποψη ότι η αποζημίωση αυτή δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του εν λόγω κανονισμού (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 29ης Νοεμβρίου 1977, 35/77, Beerens, Συλλογή τόμος 1977, σ. 733, σκέψη 9, και της 15ης Μαρτίου 1999, C-85/99, Offermanns, Συλλογή 1999, σ. I-2261, σκέψη 26).
- 47 Εξάλλου, ο χαρακτηρισμός ορισμένης παροχής στο εσωτερικό δίκαιο δεν είναι καθοριστικός για να εκτιμηθεί αν η παροχή αυτή εμπίπτει στο καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 1408/71 (βλ. αποφάσεις της 16ης Ιουλίου 1992, C-78/91, Hughes, Συλλογή 1992, σ. I-4839, σκέψη 14, της 10ης Οκτωβρίου 1996, C-245/94 και C-312/94, Hoever και Zachow, Συλλογή 1996, σ. I-4895, σκέψη 17, καθώς και Offermanns, προμνησθείσα, σκέψη 37).
- 48 Κατά πάγια νομολογία, μια παροχή μπορεί να θεωρηθεί ως παροχή κοινωνικής ασφαλίσεως εφόσον χορηγείται στους δικαιούχους χωρίς να γίνεται καμία ατομική και κατά διακριτική ευχέρεια εκτίμηση των προσωπικών αναγκών τους, βάσει νομοθετικώς καθοριζόμενης καταστάσεως, και εφόσον αφορά κάποιον από τους ρητώς απαριθμούμενους στο άρθρο 4, παράγραφος 1, του κανονισμού 1408/71 κινδύνους (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις Hughes, προμνησθείσα, σκέψη 15, της 21ης Φεβρουαρίου 2006, C-286/03, Hosse, Συλλογή 2006, σ. I-1771, σκέψη 37, της 18ης Δεκεμβρίου 2007, C-396/05, C-419/05 και C-450/05, Habelt κ.λπ., Συλλογή 2007, σ. I-11895, σκέψη 63, καθώς και της 11ης Σεπτεμβρίου 2008, C-228/07, Petersen, Συλλογή 2008, σ. I-6989, σκέψη 19).

- 49 Μολονότι το CNPF υποστηρίζει ότι η νομική κατάσταση που συνιστά το γενεσιουργό γεγονός του δικαιώματος αποζημίωσης γονικής αδειας απορρέει εν τέλει από την απόφαση του εργοδότη περί χορηγήσεως ή μη της γονικής αδειας, γεγονός παραμένει ότι αυτή καθεαυτή η εν λόγω αποζημίωση χορηγείται βάσει νομοθετικώς καθοριζόμενης καταστάσεως και ανεξαρτήτως οποιασδήποτε ατομικής και κατά διακριτική ευχέρεια εκτιμήσεις των προσωπικών αναγκών.
- 50 Συναφώς, όπως υπογραμμίζουν η F. Hliddal και ο P.-L. Bornand, οι προϋποθέσεις χορηγήσεως γονικής αδειας πρέπει να διακρίνονται από αυτές που διέπουν τη χορήγηση της αποζημίωσης αυτής, εφόσον αποδειχθεί η ύπαρξη της νομοθετικώς καθοριζόμενης καταστάσεως. Μόνον οι τελευταίες αυτές προϋποθέσεις λαμβάνονται υπόψη για τον χαρακτηρισμό της παροχής.
- 51 Εφόσον μια αποζημίωση γονικής αδειας όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη πληροί την πρώτη από τις δύο προϋποθέσεις που παρατίθενται στη σκέψη 48 της παρούσας αποφάσεως, πρέπει επιπλέον να εξετασθεί αν, λαμβανομένων υπόψη των συστατικών στοιχείων της, ιδίως των σκοπών της και των προϋποθέσεων χορηγήσεώς της, η εν λόγω αποζημίωση αποτελεί οικογενειακή παροχή, υπό την έννοια των άρθρων 1, στοιχείο κα', περίπτωση i, και 4, παράγραφος 1, στοιχείο η', του κανονισμού 1408/71, ή αν πρόκειται μάλλον για αντιστάθμιση απολεσθέντος εισοδήματος, παρόμοια προς τις παροχές ανεργίας.
- 52 Μια παροχή όπως η επίμαχη στην κύρια αποζημίωση γονικής αδειας δεν συνιστά παροχή ανεργίας. Πράγματι, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι, προκειμένου να γίνει διάκριση μεταξύ των διαφόρων κατηγοριών παροχών κοινωνικής ασφαλίσεως, πρέπει να ληφθεί υπόψη ο κίνδυνος τον οποίο καλύπτει κάθε παροχή. Συγκεκριμένα, μια παροχή ανεργίας καλύπτει τον κίνδυνο που συνδέεται με την απώλεια εισοδήματος που ο εργαζόμενος υφίσταται λόγω της απώλειας της εργασίας του και ενώ διατηρεί την ικανότητα προς εργασία. Πρέπει να θεωρείται παροχή ανεργίας η παροχή που χορηγείται κατόπιν της επελεύσεως του κινδύνου αυτού, ήτοι της απώλειας της εργασίας, και η οποία δεν οφείλεται πλέον όταν παύσει η κατάσταση αυτή, λόγω του ότι ο ενδιαφερόμενος ασκεί αμειβόμενη δραστηριότητα (βλ. απόφαση της 18ης Ιουλίου 2006, C-406/04, De Cuyper, Συλλογή 2006, σ. I-6947, σκέψη 27).
- 53 Τούτο δεν ισχύει όσον αφορά ένα πρόσωπο το οποίο τυγχάνει αποζημίωσης γονικής αδειας, όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη. Ένα τέτοιο πρόσωπο δεν έχει απολέσει την εργασία του, αλλά έχει απλώς αποφασίσει την αναστολή της σχέσεως εργασίας του.
- 54 Επιβάλλεται επίσης να υπομνησθεί ότι, κατά το άρθρο 1, στοιχείο κα', περίπτωση i, του κανονισμού 1408/71, με τον όρο «οικογενειακή παροχή» νοείται κάθε παροχή σε είδος ή σε χρήμα προοριζόμενη να αντισταθμίσει τα οικογενειακά βάρη. Συναφώς, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι σκοπός των οικογενειακών παροχών είναι η κοινωνική αρωγή των εργαζομένων που φέρουν οικογενειακά βάρη μέσω της συμβολής του κοινωνικού συνόλου στα βάρη αυτά (βλ. αποφάσεις της 4ης Ιουλίου 1985, 104/84, Kromhout, Συλλογή 1985, σ. 2205, σκέψη 14, και Offermanns, προμνησθείσα, σκέψη 38).
- 55 Ο όρος «αντιστάθμιση των οικογενειακών βαρών» στη διάταξη αυτή πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι αφορά, ιδίως, κρατική συνεισφορά στον οικογενειακό προϋπολογισμό η οποία σκοπεί στην ελάφρυνση των βαρών που συνεπάγεται η συντήρηση των τέκνων (αποφάσεις Offermanns, προμνησθείσα, σκέψη 41, και της 7ης Νοεμβρίου 2002, C-333/00, Maaheimo, Συλλογή 2002, σ. I-10087, σκέψη 25).
- 56 Το Δικαστήριο έχει κρίνει επίσης ότι ένα επίδομα ανατροφής σκοπός του οποίου είναι να δοθεί σε έναν από τους γονείς η δυνατότητα να αφοσιωθεί στην ανατροφή ενός μικρού παιδιού και, ειδικότερα, να παρασχεθεί ανταμοιβή για την ανατροφή του τέκνου αυτού, να αντισταθμιστούν οι λοιπές δαπάνες για τη φροντίδα και την ανατροφή του και ενδεχομένως να μετριασθούν οι αρνητικές οικονομικές συνέπειες τις οποίες έχει η απώλεια εισοδήματος προερχομένου από την άσκηση

επαγγελματικής δραστηριότητας με πλήρες ωράριο, αποσκοπεί στην αντιστάθμιση των οικογενειακών βαρών, υπό την έννοια του άρθρου 1, στοιχείο κα', περίπτωση i, του κανονισμού 1408/71 (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση *Hoever* και *Zachow*, προμνησθείσα, σκέψεις 23 και 25).

- 57 Από τη σκέψη 27 της προμνησθείσας αποφάσεως *Hoever* και *Zachow*, προκύπτει ότι μια τέτοια παροχή πρέπει να εξομοιωθεί προς οικογενειακή παροχή, υπό των έννοια των άρθρων 1, στοιχείο κα', περίπτωση i, και 4, παράγραφος 1, στοιχείο η', του κανονισμού 1408/71 (βλ. απόφαση της 11ης Ιουνίου 1998, C-275/96, *Kuusijärvi*, Συλλογή 1998, σ. I-3419, σκέψη 60).
- 58 Ειδικότερα, προκειμένου περί των επιδομάτων λόγω διακοπής της σταδιοδρομίας που χορηγούνται, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, στους εργαζομένους που διακόπτουν τη σταδιοδρομία τους στο πλαίσιο γονικής αδειάς, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι, αυτό το είδος παροχής, το οποίο είναι ανάλογο προς την επίμαχη στην κύρια δίκη αποζημίωση γονικής αδειάς, πρέπει να εξομοιωθεί προς οικογενειακή παροχή (βλ. απόφαση της 7ης Σεπτεμβρίου 2004, C-469/02, *Επιτροπή κατά Βελγίου*, σκέψη 16).
- 59 Από το σύνολο των στοιχείων αυτών προκύπτει ότι η επίμαχη στην κύρια δίκη αποζημίωση γονικής αδειάς, αφενός, δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως αμοιβή υπό την έννοια του άρθρου 157 ΣΛΕΕ και, αφετέρου, συνιστά παροχή κοινωνικής ασφαλίσεως, της οποίας τα χαρακτηριστικά αντιστοιχούν προς τα χαρακτηριστικά μιας οικογενειακής παροχής, υπό την έννοια του κανονισμού 1408/71.
- 60 Συνεπώς, στο υποβληθέν ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι τα άρθρα 1, στοιχείο κα', περίπτωση i, και 4, παράγραφος 1, στοιχείο η', του κανονισμού 1408/71 έχουν την έννοια ότι αποζημίωση γονικής αδειάς, όπως η θεσπισθείσα από τη λουξεμβουργιανή νομοθεσία, συνιστά οικογενειακή παροχή, υπό την έννοια του κανονισμού αυτού.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 61 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπύπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πέμπτο τμήμα) αποφαινεται:

Τα άρθρα 1, στοιχείο κα', περίπτωση i, και 4, παράγραφος 1, στοιχείο η', του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1971, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας, όπως τροποποιήθηκε και ενημερώθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 118/97 του Συμβουλίου, της 2ας Δεκεμβρίου 1996, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 1606/98, του Συμβουλίου, της 29ης Ιουνίου 1998, έχουν την έννοια ότι αποζημίωση γονικής αδειάς, όπως η θεσπισθείσα από τη λουξεμβουργιανή νομοθεσία, συνιστά οικογενειακή παροχή, υπό την έννοια του κανονισμού αυτού.

(υπογραφές)